

Utbildningsinspektion i Skulltorps skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Partille kommun och besökt Skulltorps skola den 11-12 mars 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Skulltorps skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Skulltorps skola intervjuades barn och elever, elevhälsoteam, lärare, föräldrar och rektorn. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Skulltorps skola	Antal elever
Förskoleklass	26
Grundskola	186

Källa: Skulltorps skola

Skulltorps skola är belägen i centrala Partille med närhet till naturen. Skolan består av flera mindre hus placerade med en stor skolgård i mitten. Husen kallas för Stjärngården, Solgården, Sörgården, Mellangården och administrationsbyggnaden. Inom skolans lokaler ryms också ett skolbibliotek, musiksäl och en idrottshall.

Vid skolan finns även en kommungemensam föreberedelseklass för nyanlända elever med annat modersmål än svenska.

Helhetsbedömning

Skulltorps skola har inlett ett ambitiöst arbete med att se över stora delar av sitt kvalitetsarbete. Vid tiden för inspektionsbesöket saknades såväl en arbetsplan som kvalitetsredovisning som uppfyller författningarnas krav. Rektorn som är relativt ny håller sig förtrogen med det dagliga arbetet på ett bra sätt. Hon träffar regelbundet sin personal för att stämma av det dagliga arbetet. Hon är dessutom ofta ute i verksamheten för att lyssna och betrakta. Hon är i hög grad pedagogisk ledare och tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas mot att nå de nationella målen.

I dagsläget saknar skolan tillräckligt underlag för att bedöma undervisningens kvalitet eftersom man inte har någon bild av måluppfyllelsen i samtliga ämnen. Skolans senaste resultat på nationella proven har diskuterats i personalgruppen och föranlett förändringar av undervisningen i lägre årskurser. Skolan har också analyserat resultaten på individnivå och genomför under läsåret olika stödinsatser med sikte på att de elever som inte klarat proven ska göra detta.

Att det finns elever som inte når mål att uppnå i år 5 kan skolan förebygga genom att skolan skaffar sig ett underlag för att styra resurser och för att förändra undervisningen i tidigare årskurser. Inspektörerna noterar att skolan inlett ett långsiktigt arbete mot ökad måluppfyllelse under rektorns ledning. Likaså har rektorn initierat olika förbättringsinsatser avseende skolans arbete med elever i behov av särskilt stöd för att säkerställa att alla elever får det stöd de har rätt till.

Lärarna betonar ofta att värdegrundsfrågorna dominerar undervisningens innehåll vilket leder till att kunskapsuppdraget tenderar att hamna i skymundan. Genom besöket och de genomförda intervjuerna kan inspektörerna konstatera att det ibland förekommer bråk och kränkande tillmälen elever emellan på raster och under lektioner. Det framkom dessutom att det finns elever, framför allt flickor, som upplever skolmiljön som otrygg. Eftersom likabehandlingsplan saknas och eftersom inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla sitt förebyggande värdegrundsarbete anser inspektörerna att skolans arbete med normer och värden behöver utvecklas. Ett av kraven som ställs på en likabehandlingsplan är att den ska föregås av en kartläggning av skolans behov. Utifrån en sådan kartläggning bör skolans arbete med värdegrundsrelaterade frågor fokusera på det som orsakar de problem som finns idag så skolan finner en bättre balans mellan värdegrundsuppdraget och kunskapsuppdraget.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan genomför inte en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap.1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Skolan bedriver inte ett tillräckligt aktivt arbete för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling (1 kap. 2 § samt 5 och 7 §§ lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande).
- Skolan saknar likabehandlingsplan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte kraven i förordningen (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Alla elever i behov av särskilt stöd får inte detta (4 kap. 1 § skollagen och 5 kap. grundskoleförordningen).
- Skolan anordnar inte studiehundledning på modersmålet för elever som behöver det (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Beslut om anpassad studiegång saknas (5 kap. 10 § grundskoleförordningen).
- Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp saknas (5 kap. 5 § grundskoleförordningen).
- Svenska som andraspråk ges som stöd inom ämnet svenska och inte som ett eget ämne (2 kap. 16 § grundskoleförordningen).
- Skolans arbetsplan uppfyller inte kraven i grundskoleförordningen (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Varje elevs kunskapsresultat bör i högre utsträckning följas upp och utvärderas.
- Skolan bör se över sina rutiner för utvecklingssamtal så att både elever och föräldrar får information om hur kunskapsutvecklingen förhåller sig till de nationella målen.
- Skolan bör se över sina rutiner för hur de individuella utvecklingsplanerna hanteras.
- Skolans arbete bör inriktas mera mot att utveckla arbetssätt där olika kunskapsformer balanseras och blir till en helhet.

4 (18)

- Skolan bör klargöra utbildningsmålen för elever och föräldrar för att öka möjligheterna till inflytande och ansvarstagande över lärandet.
- Skolan bör bättre anpassa undervisningen efter elevernas behov.
- Skolan bör se över sina rutiner för kvalitetsarbetet.
- Skolan bör se över huruvida eleverna får sin garanterade undervisningstid.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1	Andel elever (%) som minst uppnått kravnivån vid nationella prov i årskurs 5	
	2006	2007
Engelska	100	91
Matematik	95	91
Svenska	95	100

Källa: Partille kommuns kvalitetsredovisningar för 2006 och 2007

Kommentar:

Skulltorps skola genomför och redovisar varje år resultaten på de nationella proven i årskurs 5 i ämnena engelska, matematik och svenska. Denna redovisning visar att det årligen finns ett fåtal elever som inte nått kravnivån. I övriga ämnen saknas dokumentation kring skolans resultat i årskurs 5 och någon redovisning om eleverna har nått mål att uppnå i år 5 i dessa ämnen finns inte. Inspektörerna kan därför inte bedöma skolans samlade resultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framåtsyftande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av mindre god kvalitet. Lärarna följer inte fortlöpande upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav. Kunskapsresultaten följs inte upp i alla ämnen och det sker inte regelbundet under hela skoltiden. Utvecklingssamtal genomförs, men föräldrarna och eleverna får inte reda på hur det går i förhållande till de nationella målen. Vid utvecklingssamtalet upprättas en framåtsyftande individuell utvecklingsplan, men i ett flertal fall är inte dessa levande i undervisningen.

Inom bedömningsområdet finns följande förbättringsbehov.

Uppföljning av alla ämnen

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som det omgivande samhället.

Lärarna genomför ett fortlöpande uppföljningsarbete av elevernas kunskapsutveckling i engelska, matematik och svenska. Enligt lärarna kan de bli bättre på att också utvärdera elevernas resultat så att de får en förståelse för varför resultaten ser ut som de gör och därigenom utveckla undervisningen i förhållande till styrdokumentens krav och elevernas behov. I övriga ämnen sker oftast ingen uppföljning och utvärdering av elevernas resultat i förhållande till de nationella målen. Rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas. Se vidare avsnittet 3.3 Rektors ansvar. Som stöd för det uppföljande arbetet i matematik och svenska tillämpar skolan den så kallade "Partillemodellen" som mäter elevernas kunskaper i

svenska i årskurs 2 och i matematik i årskurs 3. Dessutom används de nationella ämnesproven i årskurs 5.

Elevernas kunskapsutveckling bör följas upp och utvärderas regelbundet i samtliga ämnen så att undervisningsmål och metoder ständigt prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav och elevernas behov.

Utvecklingssamtal

Enligt grundskoleförordningen ska läraren fortlöpande informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång. Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalen bör grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och kursplanerna.

Skolans lärare genomför utvecklingssamtal en gång per termin och enligt intervjuade föräldrar och elever får föräldrarna reda på hur det går för eleverna i flertalet ämnen. Föräldrarna menar dock att den information som ges inte ger en bild av hur elevernas kunskapsutveckling förhåller sig till de nationella målen. Både lärarna och rektorn anser att skolan kan utveckla informationen om elevernas kunskapsutveckling så att den relaterar till de nationella målen.

Inspektörerna bedömer att skolan bör se över sina rutiner för utvecklingssamtal så att både elever och föräldrar får information om hur kunskapsutvecklingen förhåller sig till de nationella målen.

Individuell utvecklingsplan

Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan (IUP) skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Varje elev har en IUP och dessa upprättas vid utvecklingssamtalet. Både elever och lärare säger att dessa dokument sätts in i en pärm som oftast förvaras av läraren. IUP:erna har inte en aktiv del av kommande undervisning utan ofta glöms de helt bort av eleverna. Eleverna uttryckte att den är synlig endast vid utvecklingssamtalen. Vid intervjun med lärarna framkommer att skolans lärare hanterar IUP:erna väldigt olika. I vissa klasser är de mer aktuella än i andra.

Inspektörerna bedömer att skolan bör se över sina rutiner för hur de individuella utvecklingsplanerna hanteras så att de blir ett redskap för att nå de nationella målen. I sammanhanget vill inspektörerna uppmärksamma skolan på att från och med den 15 juli 2008 har bestämmelsen i grundskoleförordningen om individuell utvecklingsplan bland annat ändrats på så sätt att en sådan plan inte enbart ska vara framåtsyftande. Den ska innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne. Dessa omdömen får vara betygsliknande men de bör anpassas till elevernas ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta. Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:10) om den individuella utvecklingsplanen kommer att revideras med anledning av ändringen och beräknas vara färdiga under hösten 2008.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna,
- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna,
- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Bedömning och betygssättning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Eftersom Skultorps skola omfattar årskurserna 1–5 utfärdas inga betyg. Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området avseende de punkter som gäller för skolan av god kvalitet. Inom ramen för de ämnen som lärarna följer upp görs en allsidig bedömning av elevernas kunskaper. Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven som ett stöd vid bedömning. Proven används även som ett diagnostiskt material för att belysa enskilda elevers starka och svaga sidor i respektive ämne.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,

- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av mindre god kvalitet trots att Skultorps skola har arbetssätt som utvecklar elevernas förmåga att arbeta i demokratiska former och det finns flera olika forum för detta. De som arbetar i skolan är engagerade i elevernas skolgång vilket leder till att de samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Dessutom stimulerar arbetet i förskoleklassen varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång. Skolans arbete bör dock inriktas mera mot att utveckla arbetssätt där olika kunskapsformer balanseras och blir till en helhet och skolan bör klargöra utbildningsmålen för elever och föräldrar samt öka möjligheterna till inflytande och ansvarstagande över lärandet.

Inom bedömningsområdet finns följande förbättringsbehov.

Utrymme för olika kunskapsformer

Av läroplanen framgår att kunskap kommer till uttryck i olika former – såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet – som förutsätter och samspelar med varandra. Skolans arbete måste inriktas på att ge utrymme för olika kunskapsformer och att skapa ett lärande där dessa former balanseras och blir till en helhet.

Av dokumentstudier, läromedel, intervjuer och lektionsbesök framkommer att kunskapsformernas förståelse och förtrogenhet ges mindre utrymme än fakta och färdighet i skolans verksamhet. Detta är särskilt påtagligt i orienterings- och övningsämnen. Dessutom framkommer vid intervjuer med lärare att kunskapsuppdraget inte alltid hinns med eftersom lärarna till stor del tvingas hantera frågor inom ramen för normer och värden.

Inspektörerna bedömer att skolans arbete bör inriktas mera mot att utveckla arbetssätt där olika kunskapsformer balanseras och blir till en helhet.

Inflytande och ansvarstagande för egna lärandet

Skolan ska enligt läroplanen klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan.

Vid intervjuer med lärare, elever och föräldrar framkommer att klargörandet av läroplanens och kursplanernas mål varierar mellan ämnen och lärare. I de behörig-

hetsgivande ämnena svenska, engelska och matematik har elever och föräldrar i regel delgetts kursplanemål. I övriga ämnen varierar elevernas insikt om utbildningsmålen beroende på lärare och ämne, vilket begränsar möjligheterna till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Inspektörerna bedömer att skolan bör klargöra utbildningsmålen för elever och föräldrar och öka möjligheterna till inflytande och ansvarstagande över lärandet.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
X			

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av ej godtagbar kvalitet. Generellt upprättas åtgärdsprogram av god kvalitet, men Skulltorps skola måste se till att särskilt stöd ges till de elever som har behov av det och här ligger bland annat att studiehundledning på modersmålet måste ges. Dessutom bör undervisningen bättre anpassas efter elevernas behov.

Inom bedömningsområdet finns följande brist och förbättringsbehov.

Individanpassad undervisning

Undervisningen ska enligt läroplanen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov.

Inspektörernas samlade intryck från lektionsbesöken och intervjuerna är att skolan har möjligheter att i högre utsträckning individualisera undervisningen så att elevernas behov i största möjliga mån kan mötas. Likaså finns möjligheter inom arbetslagsorganisationen att ytterligare möta elevernas specifika behov. Enligt lärarna utnyttjas möjligheterna i varierande grad av lärarna och arbetslagen.

Inspektörerna bedömer att skolan som helhet i högre utsträckning bör anpassa undervisningen efter eleverna behov.

Särskilt stöd

Enligt skollagen ska särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet och enligt grundskoleförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det.

All den personal, inklusive rektorn, som inspektörerna samtalar med anser att de inte i tillräcklig utsträckning har möjlighet att hjälpa barn och elever i behov av särskilt stöd. De menar att det på skolan finns flera elever som därmed begränsas i sin kunskapsutveckling. Dels beror detta enligt lärarna på att adekvata resurser saknas, dels på organisationen. Ett organisatoriskt problem är att specialpedagogen inte lyder under skolans rektor utan under områdeschefen och ska vara behjälplig på även andra skolor än Skultorps skola. Detta medför att specialpedagogen inte alltid kan hjälpa till där behoven finns.

Enligt lärarna har flera av skolans elever ett behov av studiehandledning på modersmålet, men detta tillhandahålls inte i tillräcklig utsträckning. Endast någon enskild elev ges detta stöd.

Vid Skultorps skola finns också en förberedelseklass. I klassen går både asylsökande elever och skolpliktiga elever. I förordningen om asylsökande barns rätt till utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ges föreskrifter om utbildning m.m. i det offentliga skolväsendet för asylsökande barn m.fl. Undervisningen kan individualiseras med stöd av förordningen. Den genomsnittliga tiden för placering i förberedelseklassen är cirka ett år, men här finns också elever som varit inskrivna i cirka två år. Samtliga elever har åtgärdsprogram upprättade.

För de elever som är skolpliktiga och som har en placering i klassen under en längre tid krävs beslut om placering i särskild undervisningsgrupp. Sådana beslut saknas. Samtliga elever i klassen har dessutom anpassad studiegång utan att sådana beslut har fattats. Se mer om detta i avsnitt 3.3 Rektors ansvar.

Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att placering i förberedelseklass kan innebära att eleverna förlorar tid avseende undervisning i andra ämnen än svenska som andraspråk vilket kan få konsekvenser för deras framtida möjligheter att välja studievägar.

När eleverna ska slussas in i den ordinarie skolverksamheten placeras eleverna generellt i en årskurs under den de åldersmässigt borde vara placerade i. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att detta kan få konsekvenser i och med att skolplikten upphör och att då eleven i formell mening kan sluta skolan utan att ha erhållit en fullständig grundskoletid.

Enligt inspektörernas bedömning lever inte skolan upp till bestämmelserna avseende särskilt stöd och bestämmelserna om studiehandledning på modersmålet. Dessutom är det en brist att både beslut om anpassad studiegång och placering i särskild undervisningsgrupp saknas.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av mindre god kvalitet trots att lärarna som tidigare nämnts fokuserar mycket på frågor avseende normer och värden och är därmed i viss utsträckning aktiva i sitt värdegrundsarbete. Skolan har också upprättat ordningsregler som är kända av eleverna.

Kränkningar förekommer dock och det finns elever som upplever att skolmiljön inte är trygg. Skolan saknar en likabehandlingsplan som motsvarar lagens krav.

Inom bedömningsområdet finns följande brist och förbättringsbehov.

Värdegrundsarbete

Eleven ska enligt läroplanen i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska enligt läroplanen sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära.

Enligt de elever, föräldrar och lärare som inspektörerna talat med känner flertalet elever sig trygga i Skultorps skola. I varje klass finns så kallade "hemliga kompisar" som i viss utsträckning bidrar till att skapa trygghet i skolmiljön. Elever och lärare uppger dock att det ibland förekommer kränkningar. Eleverna anser att de vuxna oftast uppmärksammar och motverkar kränkningar även om detta kan variera mellan olika lärare. Framförallt flickor uppger att de ibland upplever skolmiljön som otrygg. Flera flickor påtalade detta under inspektionsbesöket. Varken lärare eller rektorn kände till detta.

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling.

Enligt läroplanen ska skolan aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Vid intervjuer och dokumentstudier framkommer, som tidigare nämnts, att Skultorps skolans lärare ofta tvingas fokusera på värdegrundsrelaterade frågor på bekostnad av kunskapsuppdraget.

Inspektörerna bedömer att skolan inte bedriver ett tillräckligt aktivt värdegrundsarbete.

Likabehandling

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever). Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan ska likabehandlingsplanen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolan saknar en likabehandlingsplan som innehåller en specifik redovisning av verksamhetens behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Mot bakgrund av att vare sig lärarna eller rektorn kände till det faktum att framförallt flickor känner sig otrygga i skolan är det viktigt att skolan omgående påbörjar ett kartläggningsarbete.

Skolans saknar en likabehandlingsplan vilket är en brist. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7) för arbetet med att främja likabehandling.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,

14 (18)

- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av god kvalitet. Skolan tar emot elever i enlighet med bestämmelserna och erbjuder eleverna de valmöjligheter som eleverna enligt bestämmelserna har rätt till. Skolan har ändamålsenliga lokaler och sådan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Enligt både elever och föräldrar är utbildningen helt avgiftsfri för alla elever. Verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Inom bedömningsområdet finns följande brist och förbättringsbehov.

Garanterad undervisningstid

Enligt skollagen omfattar det garanterade antalet undervisningstimmar 6 665 timmar i grundskolan. Av timplanen framgår utbildningens omfattning i timmar för ämnen, ämnesgrupper, språkval och elevens val. Det är den minsta undervisningstid som eleverna ska erbjudas.

Vid flera tillfällen under inspektionen framkom att lärarna fokuserar extra mycket på värdegrundsarbetet och på att undervisa i engelska, matematik och svenska. Detta kan innebära att undervisningstiden för övriga ämnen för minskas. Inspektörerna ställer sig därför tveksamma till om eleverna de facto erbjuds den garanterade undervisningstid i respektive ämne. Även flera av lärarna oroas över detta.

Undervisning i svenska som andra språk ska om det behövs anordnas. Undervisningen i svenska som andra språk ska anordnas i stället för undervisning i svenska.

Inspektörerna bedömer att skolan bör se över huruvida eleverna erhåller sin garanterade undervisningstid.

Av intervjuerna med lärare och rektorn framkommer att undervisningen i svenska som andraspråk ges som stöd, trots att det hos undervisande lärare finns utbildning och kunskap om ämnet. Kursplanen för svenska som andraspråk är inte styrande för undervisningen och nationella ämnesprov i ämnet används inte heller.

Inspektörerna bedömer därför att undervisningen inte uppfyller grundskoleförordningens krav att svenska som andraspråk ska anordnas för berörda elever i stället för undervisning i svenska.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av god kvalitet då rektorn genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt och lärarna – med ett fåtal undantag – har utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak bedriver. Inspektionen visar att personal och skolläda vid Skultorps skola i stort har insikter i läroplanen och kursplanerna samt att kommunen i huvudsak anordnar adekvat kompetensutveckling för personalen.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna,
- om lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av mindre god kvalitet trots att rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet på ett mycket bra sätt och träffar regelbundet sin personal för att stämma av det dagliga arbetet. Hon är dessutom ofta ute i verksamheten för att lyssna och betrakta. Rektorn är i hög grad pedagogisk ledare och tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas mot att nå de nationella målen. Rektorn måste dock i högre utsträckning ta ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen i alla ämnen (se mer om detta i området om Kvalitetsarbete) samt fatta beslut i enlighet med bestämmelserna.

Inom bedömningsområdet finns följande bristområden.

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen.

Som tidigare nämnts följer skolan inte i tillräcklig grad upp och utvärderar resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav och elevernas behov. Elevernas kunskapsutveckling måste fortlöpande och i alla ämnen följas upp och utvärderas. Om detta inte sker kan resultaten inte heller sammanställas på skolenivå. Inspektörerna bedömer att skolan måste genomföra en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen.

Rektors beslutsfattande

Enligt grundskoleförordningen får särskilt stöd ges genom anpassad studiegång och om det finns särskilda skäl i särskild undervisningsgrupp. Beslut om anpassad studiegång och placering i särskild undervisningsgrupp ska fattas av styrelsen. I Partille kommun är detta delegerat till rektorerna. Beslutet om placering i särskild undervisningsgrupp ska innehålla uppgifter om att detta kan överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

Som tidigare nämnts finns vid skolan en förberedelseklass. I klassen går både asylsökande elever och skolpliktiga elever. I förordningen om asylsökande barns rätt till utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ges föreskrifter om utbildning m.m. i det offentliga skolväsendet för asylsökande barn m.fl. Undervisningen kan individualiseras med stöd av förordningen.

För de elever som går i klassen en längre tid krävs beslut om placering i särskild undervisningsgrupp i enlighet med grundskoleförordningen. Eleverna i klassen har dessutom anpassad studiegång och även i dessa fall ska beslut fattas i enlighet med grundskoleförordningen. Inom placering av elev i särskild undervisningsgrupp inte fattas enligt bestämmelserna.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
X			

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är arbetet inom området av ej godtagbar kvalitet. Inspektörerna bedömer att skolan till viss del bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen. Kvalitetsarbetet dokumenteras till viss del i en kvalitetsredovisning, men inspektörerna bedömer att innehållet i kvalitetsredovisningen behöver ses över så att den tydligare innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen. Dessutom uppfyller inte skolans arbetsplan författningarnas krav.

Inom bedömningsområdet finns följande brister och förbättringsbehov.

Kvalitetsarbetet

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som det omgivande samhället.

Enligt grundskoleförordningen ska det för genomförandet av de fastställda målen för utbildningen finnas en arbetsplan. Arbetsplanen ska utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Skultorps skola har en lokal arbetsplan avseende läsåret 2007/08. Den har enligt inspektörernas bedömning inte ett sådant innehåll för att kunna vara ett verktyg för att genomföra arbetet mot de nationella målen. Planen är mer likt en informationsbroschyr. Dessutom har planen utarbetats av enbart rektorn.

Mot bakgrund av vad som redogjordes för i området Uppföljning av kunskapsresultaten och rektors ansvar bedömer inspektörerna att skolan måste utveckla sina rutiner för kvalitetsarbetet så att skolan i högre utsträckning utvecklar sina resultat-

uppföljningar så att resultaten även utvärderas för att skapa en förståelse för varför resultaten ser ut som de gör (resultatförståelse). Enligt inspektörernas mening har rektorn och lärarna en viktig uppgift att tillsammans analysera sambanden mellan de strukturella förutsättningarna, det pedagogiska arbetet och måluppfyllelsen, men det övergripande ansvaret har rektorn. Enligt lärarna finns ett fortlöpande kvalitetsarbete på lärnivå, men det fokuserar mer på att utvärdera årets planering.

Inspektörerna bedömer att skolans arbetsplan inte lever upp till kraven i grundskoleförordningen och skolan bör se över sina rutiner för kvalitetsarbetet.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Enligt samma förordning ska den skriftliga kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska dessutom verksamhetens förutsättningar och arbetet i verksamheten redovisas.

Skolan har upprättat en skriftlig kvalitetsredovisning avseende läsåret 2007. Den innehåller en beskrivning av skolans förutsättningar och arbetet i verksamheten samt måluppfyllelsen inom olika nationella mål. Det finns dock ingen tydlig koppling mellan redovisningen av skolans förutsättningar och arbetet i verksamheten, det vill säga hur skolan har arbetat för att svara upp mot förutsättningarna. Dessutom saknas kunskapsresultat på skolnivå och det är svårt att utläsa vilken kvalitet förskoleklassen håller.

Kvalitetsredovisningen har upprättats av rektorn tillsammans med personalen såväl enskilt som i arbetslagen och till grund ligger såväl elev- som föräldraenkäter.

Skolan måste utveckla innehållet i kvalitetsredovisningen så att den tydligare redovisar kunskapsresultat i alla ämnen och dessutom måste förskoleklassen synliggöras på ett bättre sätt. Inspektörerna vill hänvisa till Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

2008-09-30 Göteborg

Erik Bergeå

Anna Wide

Maj Götefelt